

Kommentarer till beräkningarna av första kvartalet 2018

Innehåll	
BNP-utvecklingen	3
Hushållskonsumtionen.....	6
Offentlig konsumtion	8
Investeringar	10
Lagerinvesteringar.....	12
Utrikeshandel	14
Näringslivets produktion	16
Arbetsmarknad och produktivitet	18
Inkomster och sparande.....	20
Avstämning	25
Revideringar	29

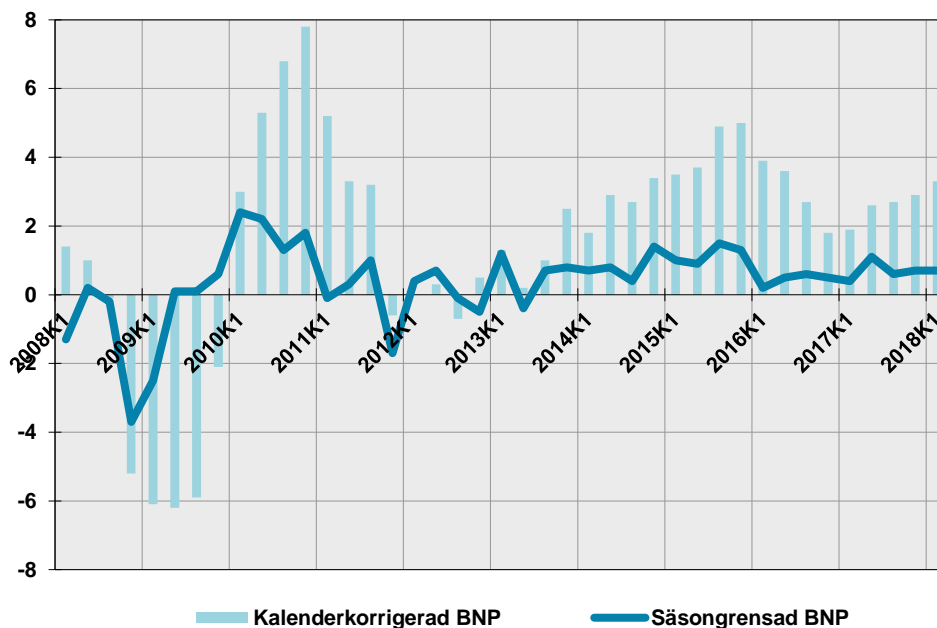
BNP-utvecklingen

Bra fart i investeringarna

Sveriges BNP fortsatte första kvartalet att utvecklas starkare än det historiska genomsnittet. Fasta bruttoinvesteringar stod för en stor del av tillväxtlyftet under kvartalet men även hushållskonsumtionen bidrog till uppgången. Exportnettot höll tillbaka BNP-utvecklingen.

Sveriges BNP steg med 0,7 procent första kvartalet, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Det kan jämföras med den genomsnittliga tillväxten de senaste tio åren på 0,4 procent. Mätt i kalenderkorrigerade tal och jämfört med första kvartalet i fjol var uppgången 3,3 procent.

BNP, procentuell förändring, säsongrensad och jämförd med kvartalet innan respektive kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal året innan.

Stadig tillväxt i euroländerna

BNP-tillväxten i euroländerna (EU19) uppgick till 0,4 procent första kvartalet, säsongrensad, enligt preliminära data. Det är något lägre än tidigare kvartal då tillväxttakten pendlade mellan 0,6-0,7 procent. Mätt i kalenderkorrigerad årstakt var BNP-tillväxten 2,5 procent. Den tyska ekonomin steg med 0,3 procent, vilket innebär en viss dämpning från 0,6 procent fjärde kvartalet. Bland övriga större EU-länder steg BNP med 0,3 procent i Frankrike och i Italien. I Spanien var utvecklingen fortsatt högre än EU-snittet med en ökning på 0,7 procent. I Finland fortsatte återhämtningen och BNP växte med 1,1 procent.

Starka investeringar

Fasta bruttoinvesteringar ökade med 2,8 procent och drog upp BNP-utvecklingen med 0,7 procentenheter. Det är betydligt högre än det historiska genomsnittet på 0,6 procent. Uppgången det första kvartalet förklaras främst av ökade investeringar

i byggnader och anläggningar (inklusive bostäder) som gick starkt och bidrog med 1,6 procentenheter till de totala investeringarna. Även investeringar i immateriella tillgångar bidrog till uppgången.

Hushållskonsumtionen¹ steg med 0,8 procent från fjärde kvartalet 2017 till första kvartalet 2018 och bidrog med 0,4 procentenheter till BNP-tillväxten. Det är något högre än de senaste tio årens genomsnitt på 0,5 procent. Konsumtion av boende växte med 1,5 procent och bidrog med 0,4 procentenheter till den totala hushållskonsumtionen. Även transporter gick starkt och bidrog med 0,2 procentenheter till den totala hushållskonsumtionen.

Första kvartalet ökade den offentliga konsumtionen med 0,1 procent vilket gav ett stort sett neutralt bidrag till BNP-tillväxten. Landstingens och statens konsumtionsutgifter ökade med 0,4 respektive 0,1 procent medan primärkommunernas konsumtionsutgifter minskade med 0,1 procent.

Utvecklingen av exporten det första kvartalet 2018 var svag och minskade med 0,2 procent jämfört med fjärde kvartalet 2017. Exporten gav ett negativt bidrag till BNP tillväxten på 0,1 procentenheter. Det var framförallt tjänsteexporten som gick svagt och minskade med 0,9 procent. Detta är långt under de senaste tio årens genomsnitt på +1,0 procent. I tjänsteexporten var det framförallt FoU som utvecklades svagt. Även varuexporten utvecklades svagt och ökade med 0,1 procent vilket är under de senaste tio årens genomsnitt på 0,4 procent. Inom varuexporten minskade främst export av energivaror och övriga varor. Ett positivt bidrag, 0,6 procentenheter, kom från investeringsvaror.

Samtidigt steg importen förhållandevis mycket, med 1,0 procent. Varuimporten ökade med 1,6 procent medan tjänsteimporten sjönk med 0,6 procent. Varuimporten höjdes främst av import av investeringsvaror och energivaror. Inom tjänsteimporten var det främst övriga tjänster som bidrog negativt till utvecklingen. Sammantaget gav exportnettot ett negativt bidrag med 0,5 procentenheter till den säsongsrensade BNP-utvecklingen.

Näringslivets produktion ökade med 1,1 procent. Den starkaste utvecklingen återfanns inom tjänsteproduktionen som steg med 1,2 procent efter en uppgång inom konsulttjänster och information och kommunikation. Varuproduktionen steg med 1,1 procent där främst byggbranschen ökade. Antalet arbetade timmar i näringslivet ökade med 0,1 procent. Eftersom näringslivets produktion utvecklades starkare än antalet arbetade timmar ökade arbetsproduktiviteten i näringslivet med 1,0 procent.

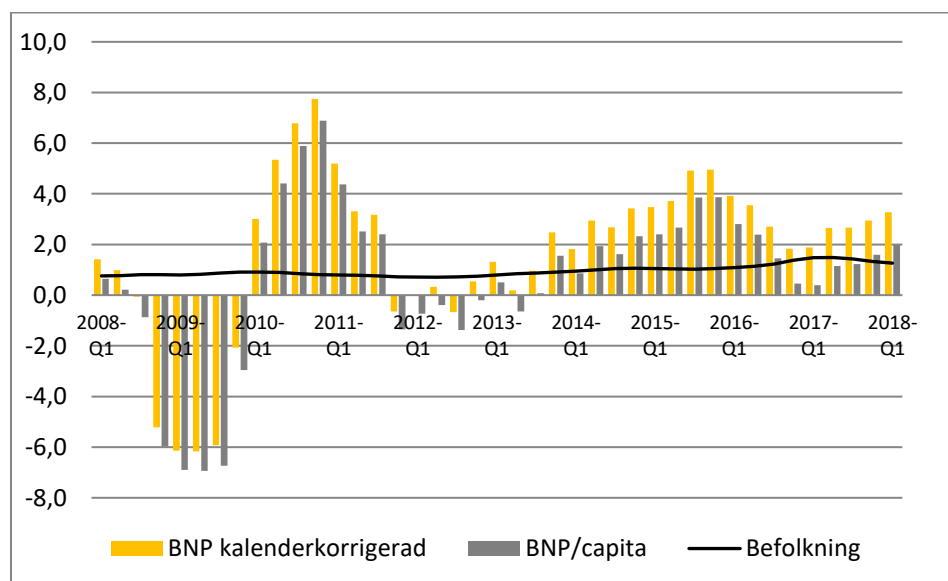
¹ De egentliga hushållen inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Bidrag till säsongrensad BNP-utveckling, procentenheter.

	2016Kv4	2017Kv1	2017Kv2	2017Kv3	2017Kv4	2018Kv1
Hushållens konsumtion	0,2	0,4	0,2	0,2	0,3	0,4
Off konsumtion	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Fasta bruttoinvesteringar	0,3	0,5	0,5	0,9	-0,2	0,7
Lagerinvestering	-0,4	0,5	0,0	-0,2	0,1	0,1
Export	0,5	-0,3	1,2	0,1	0,9	-0,1
Import	-0,4	-0,8	-0,7	-0,5	-0,4	-0,4
Exportnetto	0,1	-1,1	0,5	-0,4	0,5	-0,5
BNP	0,5	0,4	1,1	0,6	0,7	0,7

Ökad BNP-tillväxt per capita

Befolkningstillväxten har successivt ökat sedan slutet av 1990-talet och första kvartalet 2018 ökade befolkningen med 1,3 procent jämfört med motsvarande kvartal året innan. Under samma period ökade BNP med 3,3 procent kalenderkorrigerat. BNP per capita steg med 2,0 procent jämfört med första kvartalet 2017. Det är den högsta ökningstakten för BNP per capita sedan andra kvartalet 2016. Genomsnittet de senaste tio åren uppgår till 0,7 procent.

Procentuell ökning i volym för kalenderkorrigerad BNP och BNP per capita

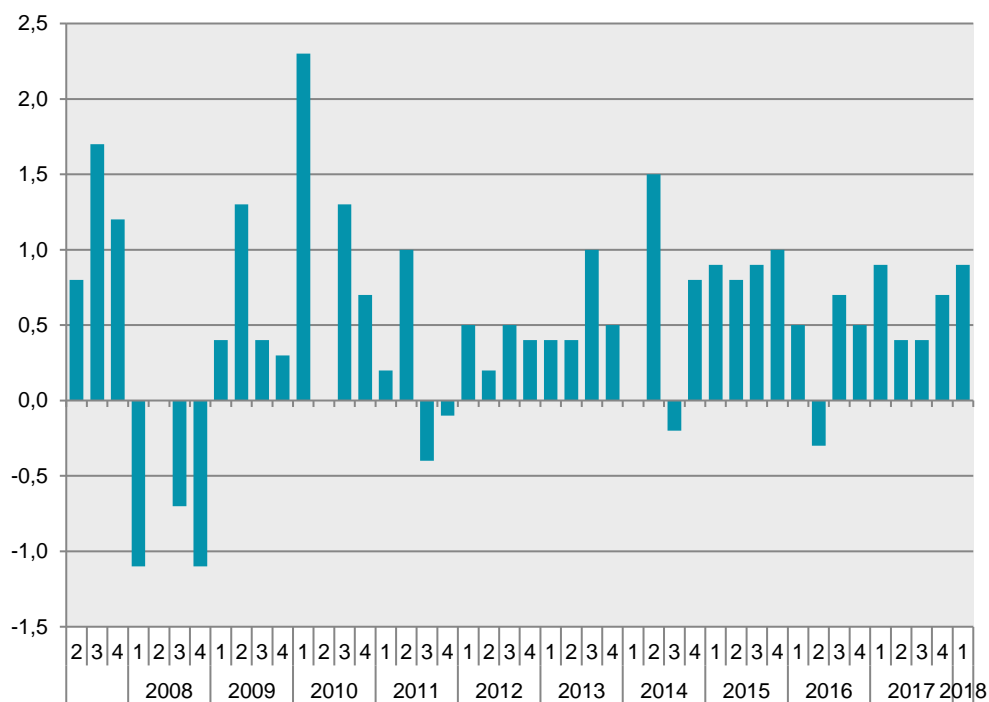
Hushållskonsumtionen

Hushållskonsumtionen ökade i god takt

Hushållens² konsumtion fortsatte att öka första kvartalet och i högre takt än kvartalet innan. Konsumtion av kommunikationstjänster ökade mest medan utläggerna för bostäder bidrog mest till uppgången.

Hushållens konsumtion växte med 0,9 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Tillväxttakten ökade därmed något jämfört med fjärde kvartalet 2017 och var högre än de senaste tio årens genomsnittliga tillväxttakt på 0,5 procent. Första kvartalet bidrog hushållens konsumtion med 0,4 procent till BNP-utvecklingen.

Hushållens konsumtionsutgifter totalt, volymförändring i procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal.

I den ändamålsfördelade konsumtionen var ökningen störst inom kommunikationstjänster. Ändamålet ökade med 3,7 procent och innehåller bland annat mobiltelefoner och telefonitjänster som ökade med 3,7 procent. Konsumtionen av transporter, som främst avser bilar och drivmedel, ökade med 1,9 procent och bidrog med 0,2 procent till hushållskonsumtionens utveckling.

Boendeutgifter är det största konsumtionsändamålet och står för drygt en fjärdedel av den totala konsumtionen. Ett ovanligt kallt första kvartal gjorde att boendeutgifterna ökade med 1,5 procent. Det gav ett bidrag på 0,4 procent till hushållskonsumtionens ökning.

Konsumtion av livsmedel ökade med 0,4 procent medan konsumtionen av alkohol och tobak ökade med 2,6 procent. Båda bidrog med 0,1 procentenheter vardera till utvecklingen.

² De egentliga hushållen exklusive hushållens icke vinstdrivande organisationer.

Konsumtionen av kläder och skor samt hotell- och restaurangtjänster minskade första kvartalet och drog ned utvecklingen av hushållskonsumtionen med 0,1 procentenheter vardera.

Bidrag till hushållskonsumtionen och volymutveckling per COICOP³, bidrag i procentenheter och volymförändring i procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal.

COICOP	Volymutveckling	Bidrag
01 Livsmedel	0,4	0,1
02 Alkohol och tobak	2,6	0,1
03 Kläder och skor	-1,6	-0,1
04 Boende	1,5	0,4
05 Möbler	0,7	0,0
06 Hälsa- och sjukvård	0,6	0,0
07 Transporter	1,9	0,2
08 Kommunikation	3,7	0,1
09 Fritid och Underhållning	0,8	0,1
10 Utbildning	0,6	0,0
11 Hotell och restaurang	-0,8	-0,1
12 Övriga varor och tjänster	0,9	0,1
Total konsumtion exkl. ofördelad konsumtion	1,0	1,0
15 Svensk konsumtion utomlands	-0,6	0,0
16 Utländsk konsumtion i Sverige	1,9	-0,1
TOTALT	0,9	0,9

De svenska hushållens inköp utomlands minskade med 0,6 procent jämfört med fjärde kvartalet, vilket endast hade en marginell påverkan på hushållskonsumtionens utveckling. Samtidigt ökade utländska besökarens konsumtion i Sverige med 1,9 procent. Eftersom hushållskonsumtionen endast ska återspegla svenska hushålls konsumtion dras utländska besökarens inköp i Sverige bort från den totala ändamålsfördelade konsumtionen.

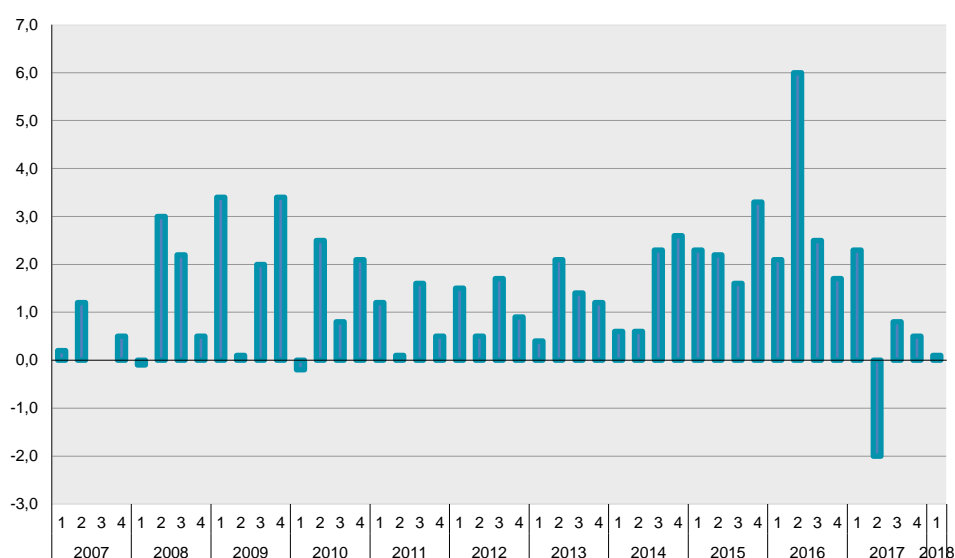
³ Classification of Individual Consumption by Purpose

Offentlig konsumtion

Svag konsumtionsökning i offentliga myndigheter

Utvecklingen för den offentliga konsumtionen ökade svagt under första kvartalet 2018 jämfört med föregående kvartal. Både stat och landsting ökade sina konsumtionsutgifter och bidrog till ökad konsumtion för de offentliga myndigheterna. Primärkommunerna utvecklades svagt och minskade med 0,1 procent.

Offentliga myndigheters konsumtionsutgifter, volymförändring procent, säsongrensade och jämfört med föregående kvartal.

Första kvartalet ökade den offentliga konsumtionen med 0,1 procent i säsongrensade tal, vilket är en ökning som ligger under den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren som varit 0,4 procent. Utvecklingen är lägre än det senaste året och betydligt lägre än perioden dessförinnan. Under denna period, från tredje kvartalet 2015 till andra kvartalet 2016, bidrog migrationen till att den offentliga konsumtionen ökade i snabb takt, men de senaste kvartalen har dess effekt på konsumtionen mattats av. Det har även skett en viss förskjutning av konsumtionen kopplad till migrationen, från statliga myndigheter till kommunala myndigheter under senaste året.

Första kvartalet i år ökade både landsting och stat sin konsumtion med 0,4 respektive 0,1 procent. För landstingen var det över genomsnittet för de senaste tio åren. Kommunerna minskade dock sina konsumtionsutgifter under kvartalet, och utvecklingen var därmed en bit under det historiska genomsnittet.

Bidrag till den offentliga konsumtionen och volymutveckling per myndighet första kvartalet 2018, bidrag i procentenheter och volymförändring i procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal.

Myndighet	Volymutveckling	Bidrag	Genomsnittlig volymutveckling*
Staten	0,1	0,0	0,4
Kommunala myndigheter**	0,1	0,1	0,3
Totalt offentliga myndigheter	0,1	0,1	0,4

* Avser åren 2008-2018

** Avser kommunala myndigheter totalt, dvs kommuner och landsting tillsammans.

Statliga konsumtionsutgifter ökade

I säsongrensade värden ökade statens konsumtionsutgifter med 0,1 procent efter att ha utvecklats svagt det senaste kvartalet. Främst bidrog en ökad produktion och minskad försäljning till den ökande konsumtionen. Produktionen ökade med 0,1 procent jämfört med föregående kvartal. Inom produktionen ökade förbrukningsutgifterna jämfört med föregående kvartal, medan arbetskostnaderna minskade. Sysselsättningen ökade med 0,3 procent och arbetade timmar minskade med 1,0 procent inom statliga myndigheter.

Kommunernas konsumtion minskade

Kommunerna står för ungefär hälften av de totala offentliga konsumtionsutgifterna, där utbildning och socialt skydd är de stora utgiftsposterna. Kommunernas konsumtion minskade första kvartalet med 0,1 procent jämfört med föregående kvartal. Minskningen är också under det historiska genomsnittet på +0,3 procent de senaste tio åren. Arbetsinsatsen i kommunerna ökade stadigt, bland annat i form av integration och satsningar inom skolan. Det innebär även ett antalet sysselsatta ökade. Jämfört med föregående kvartal ökade antalet sysselsatta med 0,3 procent medan arbetade timmar minskade med 0,4 procent.

Landstingens konsumtion ökade

Landstingens konsumtion ökade med 0,4 procent jämfört med föregående kvartal, vilket var strax över nivån för den historiska utvecklingen som under de senaste tio åren har legat på 0,3 procent i genomsnitt. Ökningen förklaras främst av ökad produktion och minskad försäljning. Sociala naturaförmåner, där inköp av vårdtjänster från privata vårdgivare och läkemedelsförmånen ingår, minskade med 0,2 procent och bidrog negativt till den totala konsumtionen. Antalet sysselsatta i delsektorn ökade med 0,4 procent, medan antalet arbetade timmar minskade med 0,1 procent jämfört med föregående kvartal.

Investeringar

Starka offentliga investeringar

De fasta bruttoinvesteringarna ökade första kvartalet. Framförallt investeringar i bostäder och övriga byggnader och anläggningar samt immateriella tillgångar ökade. Offentliga myndigheters investeringar utvecklades ovanligt starkt och stod för mer än en tredjedel av uppgången.

De fasta bruttoinvesteringarna ökade med 2,8 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det kan jämföras med en genomsnittlig ökning på 0,6 procent de senaste tio åren. Fasta bruttoinvesteringar bidrog med 0,7 procentenheter till BNP-tillväxten.

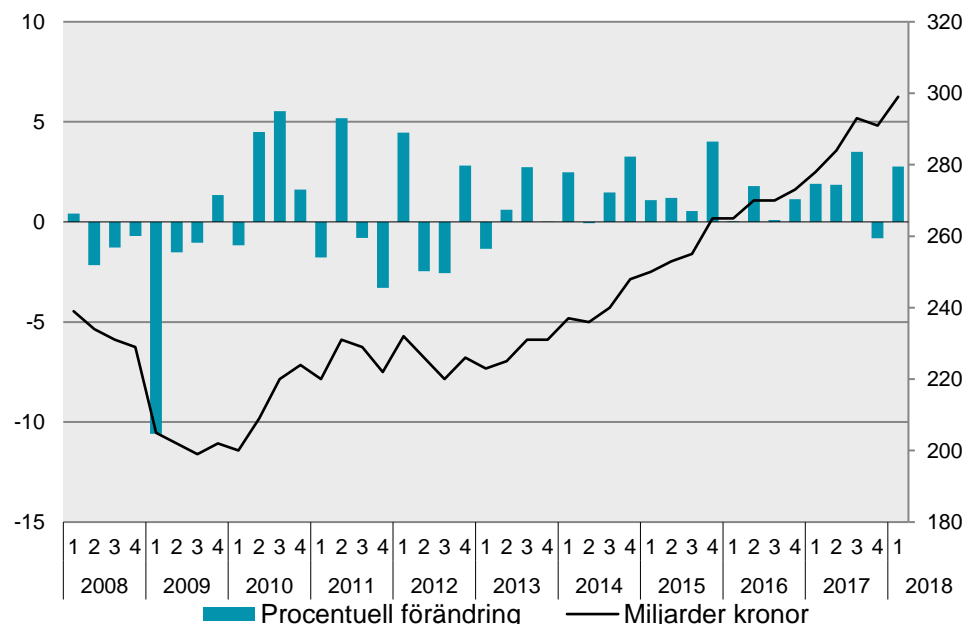
Bygg- och anläggningsinvesteringar inklusive bostäder steg med 3,6 procent och bidrog med mer än hälften av den totala utvecklingen inom fasta bruttoinvesteringar. Bostadsinvesteringarna ökade med 2,7 procent medan övriga byggnader och anläggningar ökade med 4,5 procent.

Maskininvesteringar inklusive vapensystem minskade med 0,3 procent. IKT-utrustning ökade med 4,8 procent och övriga maskiner och inventarier inklusive vapen ökade med 0,2 procent medan transportmedel sjönk med 6,0 procent.

De immateriella investeringarna ökade med 4,9 procent och låg bakom knappt hälften av uppgången i de fasta bruttoinvesteringarna under första kvartalet.

Fasta bruttoinvesteringar

Volymförändring i procent jämfört med föregående kvartal respektive kvartalsvärden i miljarder kronor. Säsongrensat och mätt i fasta priser år 2017.

Uppåt i både tjänste- och varubranscher

Näringslivets investeringar ökade med 2,2 procent första kvartalet. Det kan jämföras med genomsnittet de senaste tio åren på 0,6 procent.

Alla varubranscher i näringslivet ökade förutom byggbranschen och jordbruksbranschen. Inom tjänsteproducenterna ökade de flesta branscher, bland annat information- och kommunikationer och finans- och försäkringsbranschen. Flera minskade dock såsom transporter, handel och fastighetsförvaltning. Totalt ökade varubranscherna med 1,7 procent och bidrog med 0,4 procent till den totala investeringsuppgången medan tjänstebranscherna ökade med 2,4 procent och bidrog med 1,4 procentenheter till den totala uppgången.

Varuproducenternas investeringar ökade främst inom gruvor och tillverkningsindustrin som ökade med 2,1 procent. Investeringar inom energi, vatten och avlopp ökade med 2,4 procent medan investeringar i byggföretagen minskade med 0,8 procent.

Bland tjänstenäringsarna ökade information och kommunikationstjänster med 26 procent och bidrog med 2,3 procentenheter till den totala investeringsuppgången. Transporter minskade med 10,4 procent och höll tillbaka utvecklingen med 0,5 procent.

Fasta bruttoinvesteringar fördelat på sektor och bransch

Volymutveckling i procent jämfört med föregående kvartal, bidrag till totala investeringar i procentenheter samt genomsnittlig utveckling de senaste 10 åren. Säsongrensat och mätt i fasta priser.

	10-års snitt	17kv1	17kv2	17kv3	17kv4	18kv1	Bidrag
Varubranscher	0,0	3,9	0,9	2,4	-2,0	1,7	0,4
därav: tillv. industrin	0,2	-1,8	3,0	3,3	-2,8	2,0	0,3
Tjänstebranscher	1,0	2,7	1,0	4,7	-0,7	2,4	1,4
därav: Fastighetsförv.	0,6	2,3	3,2	1,9	3,6	-0,7	-0,2
Näringslivet	0,6	3,0	1,0	4,0	-1,1	2,2	1,8
Offentliga myndigheter	0,8	-5,2	6,2	0,9	0,2	5,7	1,0
Totalt	0,6	1,9	1,9	3,5	-0,8	2,8	2,8

Ökade offentliga investeringar

De offentliga myndigheternas investeringar ökade med 5,7 procent. Det är betydligt högre än den genomsnittliga ökningen på 0,8 procent de senaste tio åren. Statliga myndigheters investeringar ökade med 3,1 procent medan landstingens investeringar ökade med 8,1 procent och primärkommunernas med 8,2 procent. Det var främst offentliga bygg- och anläggningar samt maskiner som bidrog till den kraftiga offentliga investeringsuppgången. Totalt bidrog de offentliga investeringarna med knappt 1 procentenhet, över en tredjedel, till ökningen i de totala bruttoinvesteringarna.

Lagerinvesteringar

Lager påverkade inte BNP-utvecklingen

Lagerinvesteringarna under kvartal 1 2018 var i stort sett oförändrade. Lageromslaget⁴ var 200 miljoner kronor i fasta priser och påverkade inte BNP-utvecklingen mätt i årstakt. I säsongrensade värden bidrog lagerinvesteringarna med 0,1 procentenheter till BNP-tillväxten.

Lagerinvesteringarnas BNP-påverkan beräknas som lagerförändringen under kvartalet minus lagerförändringen under motsvarande kvartal föregående år, s k lageromslag, i procent av BNP. I säsongrensade värden beräknas lagerinvesteringarnas BNP-påverkan som förändringen under kvartalet minus förändringen föregående kvartal i procent av BNP föregående kvartal. Lagerinvesteringarna säsongrensas endast på aggregerad nivå. Avsnittet nedan beskriver därför genomgående jämförelser mot motsvarande kvartal föregående år.

Företagen brukar bygga upp sina lager under första kvartalet varje år. Så var fallet även innevarande år. Totalt byggde företagen upp lager för 25,5 miljarder i fasta priser, jämfört med 25,3 miljarder under första kvartalet 2017.

Industrin byggde upp lager för 10,0 miljarder i fasta priser under första kvartalet 2018, jämfört med 11,4 miljarder motsvarande kvartal 2017. För insatsvaror skedde en mindre avveckling. Produkter i arbete byggdes istället upp i större utsträckning än vad som är brukligt. När det gäller färdigvaror var lageruppbyggnaden av normal omfattning, dock lägre än motsvarande kvartal förra året då uppbyggnaden var ovanligt stor.

Varuhandeln byggde som brukligt är upp sina lager under första kvartalet. Lageruppbyggnaden var 10,3 miljarder i fasta priser, jämfört med 8,6 miljarder motsvarande kvartal 2017. Motorhandeln byggde upp sina lager med 4,9 miljarder, vilket var något mer än förra året.

Partihandelns lageruppbyggnad var mycket kraftig, hela 6,4 miljarder i fasta priser. Trenden med lageruppbyggnad för partihandeln under första kvartalet varje år har varit uppåtriktad de senaste tio åren. I år har den extra stora lageruppbyggnaden troligen sin förklaring i den sena våren. Flera av de varugrupper som byggde upp ovanligt stora lager var väderberoende såsom beklädnadsvaror, byggmaterial, samt maskiner och verktyg.

Detaljhandeln avvecklade sina lager under första kvartalet vilket hör till ovanligheterna. Bland annat avvecklades beklädnadsvaror. Normalt sett bygger detaljhandeln upp sina lager under första kvartalet varje år.

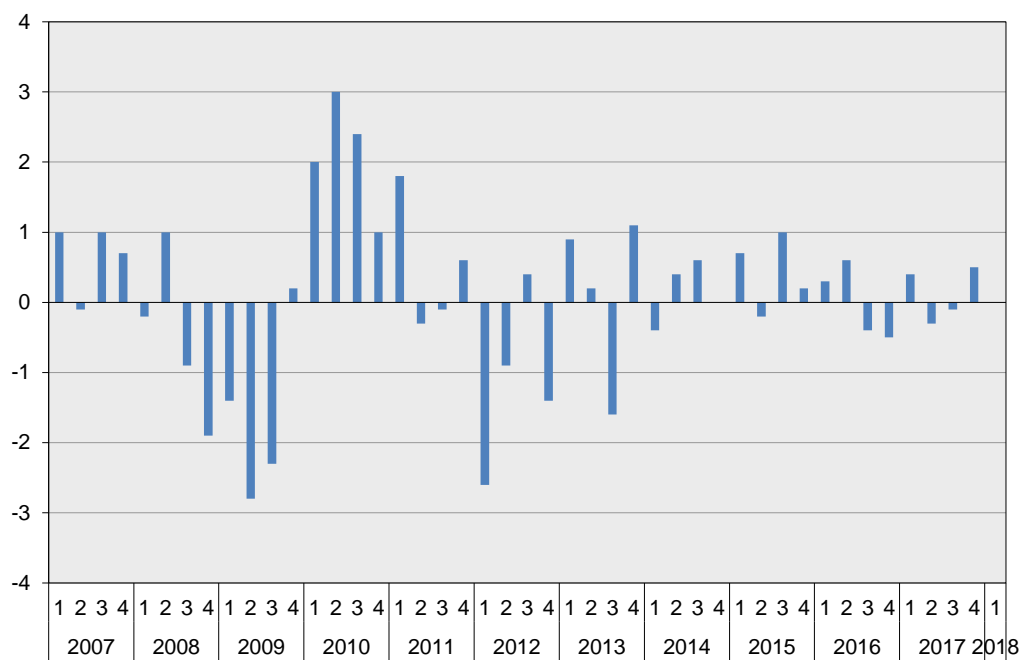
Övriga lager, utöver industri- och varuhandelslager, hade sammantaget liten påverkan på BNP-tillväxten. Nämnas kan att lagren av växande skog bidrog med 0,1 procentenheter till BNP-tillväxten.

Lagerbidraget för fjärde kvartalet 2017 har reviderats ned med 0,1 procentenheter sedan föregående publicering med hjälp av nya statistikunderlag. Lagerbidragen för övriga kvartal 2017 är oförändrade sedan föregående publicering.

---

⁴ Lageromslag kan anta ett positivt eller negativt värde och visar lagerförändringen jämfört med lagerförändringen motsvarande kvartal föregående år.

Lagerbidrag till BNP-tillväxten mätt i årstakt, faktiska värden, procentenheter

Utrikeshandel

Stark varuimport tyngde exportnettot

Första kvartalet utvecklades importen betydligt starkare än exporten. Det var framförallt varuimporten som ökade i en högre takt än varuexporten. Samtidigt sjönk såväl tjänsteexporten som tjänsteimporten. Den starka importutvecklingen medförde att exportnettot blev negativt vilket höll tillbaka BNP-tillväxten med 0,5 procentenheter.

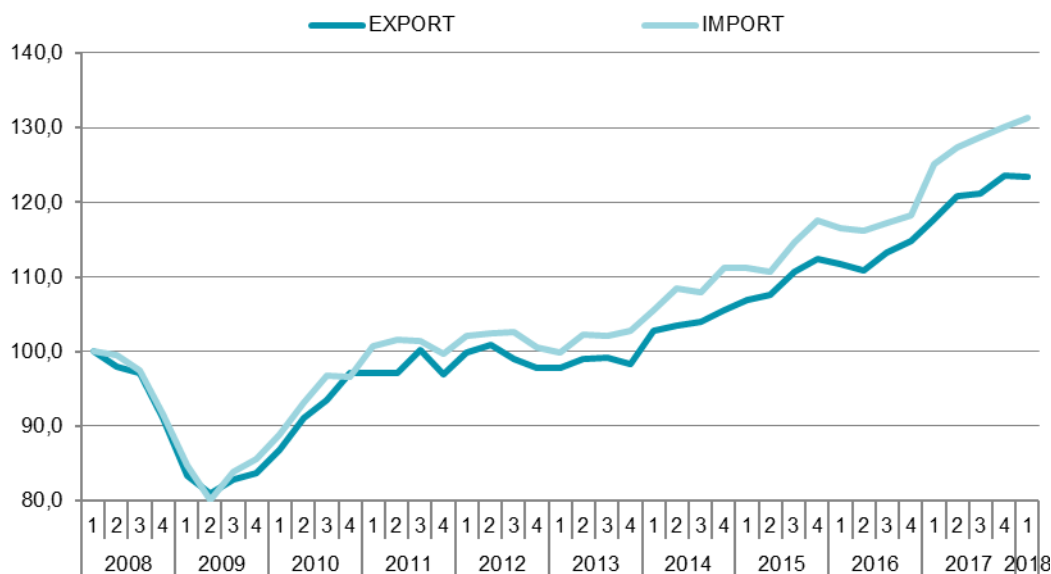
Exporten sjönk med 0,2 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det kan jämföras med genomsnittet sedan 2008 som visar en ökning med 0,5 procent. Varuexporten ökade med 0,1 procent efter en stark utveckling kvartalet innan. Däremot minskade tjänsteexporten relativt kraftigt med 0,9 procent. Sammantaget drog exporten ned BNP-tillväxten med 0,1 procentenheter.

Importen ökade med 1,0 procent vilket är något högre än genomsnittet de senaste 10 åren på 0,7 procent. Varuimporten, som steg med 1,6 procent, var den bidragande faktorn till uppgången första kvartalet. Tjänsteimporten minskade med 0,6 procent. Den totala importen höll tillbaka BNP-utvecklingen med 0,4 procentenheter.

I diagrammet nedan kan man se att importen generellt har haft högre utvecklingstal än exporten under den senaste tioårsperioden.

Utrikeshandel

Säsongrensat volymindex 2007=100

Svagare exportutveckling

Till skillnad från den starka utvecklingen fjärde kvartalet år 2017 vände exporten nedåt under första kvartalet och minskade med 0,2 procent.

Den totala varuexporten ökade svagt. Exporten av jord- och skogsbruksvaror samt icke-varaktiga konsumtionsvaror ökade dock med 5,3 respektive 4,3 procent. Exporten av energi minskade med 11,9 procent vilket dämpade uppgången.

Exporten av tjänster sjönk med 0,9 procent. Exporten av forskning och utveckling (FoU) minskade med 11,7 procent och bidrog mest till nedgången. Det motverkades delvis av att exporten av datatjänster samt uthyrning och leasing båda ökade med 2,1 procent vardera.

Tjänsteimporten dämpades

Varuimporten ökade starkt första kvartalet. Importen av energi och investeringsvaror, som ökade med 3,7 respektive 3,2 procent, bidrog mest till uppgången. Sämre utvecklades importen av övriga varor som minskade med 4,2 procent.

Tjänsteimporten minskade med 0,6 procent. Övriga tjänster, som innefattar transporttjänster, arkitekttjänster och tekniska konsulttjänster, minskade med 3,2 procent och bidrog mest till nedgången. Importen av FoU och uthyrning och leasing ökade istället med 6,2 respektive 3,3 procent.

Export och import av varor och tjänster

Volymutveckling i procent jämfört med föregående kvartal, bidrag till totala exporten/importen i procentenheter samt genomsnittlig utveckling de senaste 10 åren. Säsongsrensats och mätt i fasta priser.

	10-årsnitt	Kv1 2017	Kv2 2017	Kv3 2017	Kv4 2017	Kv1 2018	Bidrag
Export	0,5	-0,6	2,7	0,3	2,0	-0,2	-0,2
Export varor	0,4	0,6	2,3	1,2	2,6	0,1	0,1
Export tjänster	1,0	-2,9	3,4	-1,7	0,5	-0,9	-0,3
Import	0,7	1,9	1,7	1,2	1,0	1,0	1,0
Import varor	0,7	0,8	1,5	1,4	1,8	1,6	1,1
Import tjänster	0,7	4,5	2,1	0,6	-0,9	-0,6	-0,2

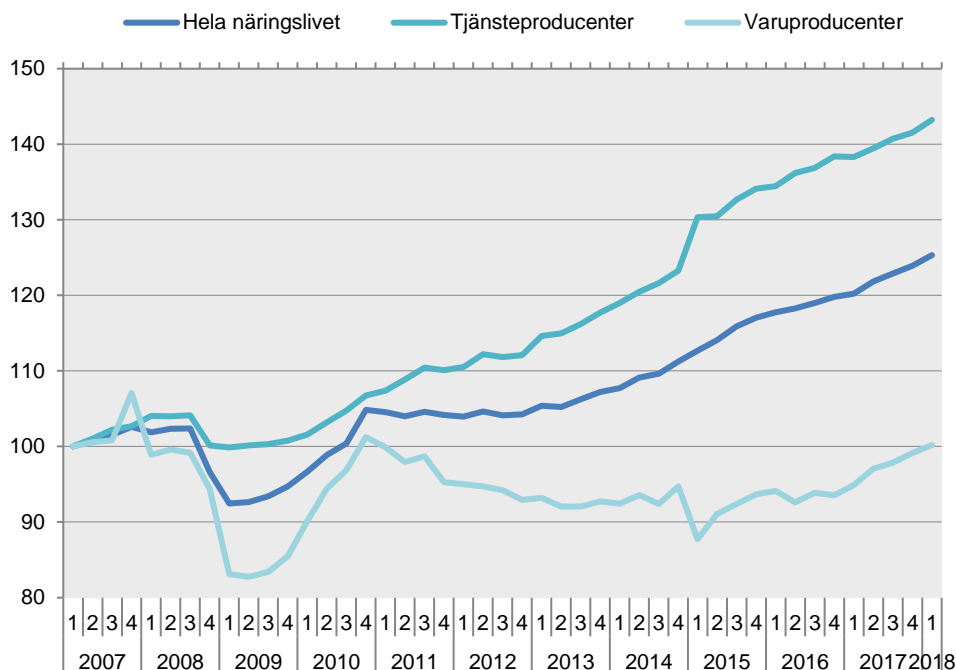
Näringslivets produktion

Tjänsteproduktionen tilltog

Produktionen i näringslivet fortsatte att öka med god fart under första kvartalet. Både varuproduktionen och tjänsteproduktionen bidrog till uppgången. Jämfört med föregående kvartal tilltog tillväxttakten för tjänsteproducenterna medan den dämpades något för varuproducenterna. Informations- och kommunikationsverksamhet inom tjänsteproducenterna och byggindustri inom varuproducenterna noterade höga ökningstal.

Produktionen inom näringslivet ökade med 1,1 procent, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal, vilket är en högre ökningstakt än kvartalet innan. Det är också betydligt högre än de tio senaste årens genomsnittliga tillväxt på 0,5 procent. De tjänsteproducerande branscherna steg med 1,2 procent vilket gav ett BNP-bidrag på 0,6 procentenheter. De varuproducerande branscherna ökade med 1,1 procent, vilket drog upp BNP-utvecklingen med 0,2 procentenheter. Sett i ett något längre perspektiv är det tjänstebanscher som har varit den främsta drivkraften de senaste åren.

Index för näringslivets förädlingsvärde i fasta priser, säsongrensade värden, första kvartalet 2007=100⁵

⁵ Ericsson AB har i föregående publicering klassificerats från ett renodlat industriföretag till huvudsakligen ett tjänsteföretag. För nationalräkenskaper innebär det nu ett tidseriebrott mellan kvartal 4 2014 och kvartal 1 2015 när det gäller berörda branscher.

Fortsatt hög tillväxt för varuproduktionen

Under första kvartalet ökade de varuproducerande branscherna sin produktion med 1,1 procent. Ökningen var något lägre än föregående kvartal men tillväxttakten var fortfarande betydligt högre än tio-årsnittet på 0,1 procent. Störst var ökningen inom byggindustri som steg med 3 procent och bidrog med 0,2 procentenheter till den totala produktionsökningen. Även tillverkningsindustrin och energiindustrin ökade med 0,4 respektive 0,5 procent. Utvinning av mineral vände däremot nedåt med 0,3 procent efter ett starkt kvartal.

Tjänsteproduktionen tilltog

Första kvartalet ökade tjänstebranschernas produktion med 1,2 procent, vilket är den högsta ökningstakten på tio kvartal och högre än de tio senaste årens genomsnittliga tillväxt på 0,8 procent. Telekommunikation och informationstjänster samt juridiska och ekonomiska tjänster steg med 3,4 respektive 2,2 procent och stod tillsammans bakom tre fjärdedelar av tjänsteproducenters totala uppgång. Ökningen bland övriga tjänsteproducenter var fortsatt bred. Parti- och detaljhandel steg med 1,0 procent samtidigt som banker samt försäkringsbolag och transporter ökade med 0,8 respektive 0,7 procent. Undantagen till den generella uppgången var produktionen inom hotell och restaurang som minskade för fjärde kvartalet i rad samt utbildning och vård som sjönk med 0,6 procent.

Volymutvecklingstal (procent) näringslivets produktion, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal samt genomsnitt de senaste 10 åren.

	2017 Kv1	2017 Kv2	2017 Kv3	2017 Kv4	2018 Kv1	10- årsnitt
Varuproducenter	1,5	2,3	0,8	1,3	1,1	-0,1
Jordbruk, skogsbruk och fiske	-0,7	0,9	0,4	0,6	0,8	0,0
Utvinning av mineral	-0,1	3,0	-0,4	1,0	-0,3	-0,1
Tillverkningsindustri	1,9	1,6	0,5	1,9	0,4	-0,1
El, gas, värme, vatten inkl reningsverk	-0,6	2,5	0,8	-0,8	0,5	0,2
Byggindustri	1,0	4,2	1,9	0,9	3,0	0,0
Tjänsteproducenter	-0,1	0,8	0,9	0,6	1,2	0,8
Parti- och detaljhandel	0,1	1,2	0,8	1,0	1,0	0,7
Transport o kommunikation	-0,6	1,0	0,4	0,6	0,7	0,1
Hotell och restaurang	0,2	-0,4	-0,2	-0,1	-0,2	0,5
Informations- och kommunikationstjänster	-1,0	1,2	2,3	0,1	3,4	1,9
Banker och försäkringsbolag	-0,2	1,5	0,6	0,1	0,8	0,9
Fastighetsverksamhet	1,1	-0,7	0,3	1,2	0,0	0,6
Företagstjänster	0,4	2,2	1,3	0,3	2,2	1,0
Utbildning och sjukvård	-0,5	-1,4	0,2	0,5	-0,6	0,9
Kultur och övrig service	0,3	0,8	1,9	0,3	0,6	0,5
Totalt	0,4	1,3	0,9	0,8	1,1	0,5

Arbetsmarknad och produktivitet

Första kvartalet ökade befolkningen liksom antal sysselsatta men antalet arbetade timmar var oförändrat jämfört med kvartalet före. Detta gjorde att medelarbetstiden per sysselsatt föll. Produktiviteten i näringslivet steg eftersom produktionen ökade betydligt mer än antalet arbetade timmar. BNP per capita ökade med 2,0 procent jämfört med samma kvartal föregående år i kalenderkorrigerade värden.

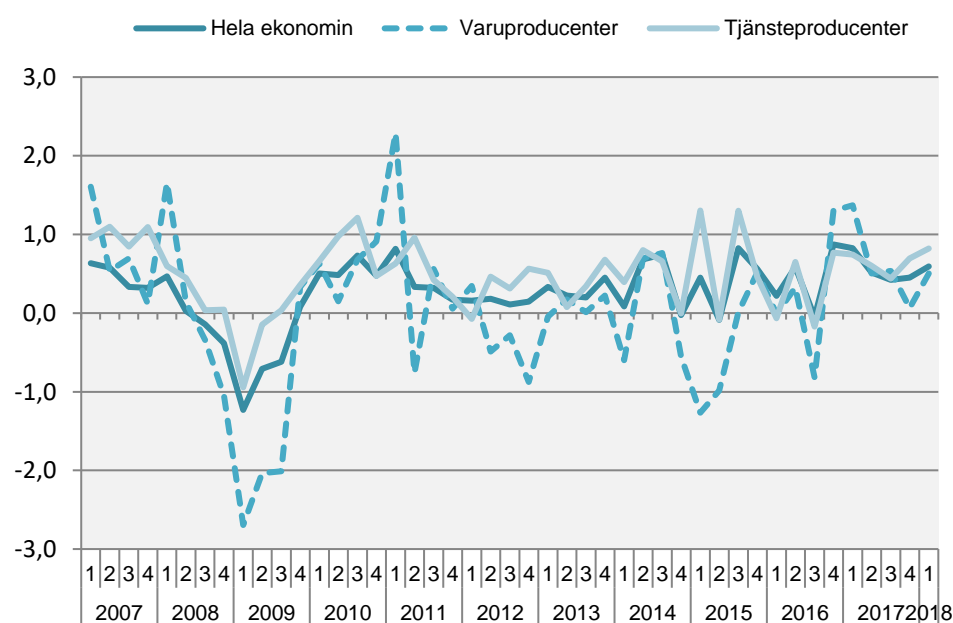
Antal sysselsatta fortsatte upp

Antalet sysselsatta ökade totalt med 0,6 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Det var en något högre ökningstakt än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren på 0,3 procent. I näringslivet ökade antal sysselsatta med 0,7 procent, vilket även det var högre än snittet de senaste tio åren. Tillväxttakten för antal sysselsatta i de varuproducerande branscherna var 0,5 procent, där tillverkningsindustrin och byggbranschen båda ökade antalet sysselsatta. Antalet sysselsatta ökade starkt inom flera tjänstebranscher. Exempelvis ökade antalet sysselsatta mycket starkt inom branschen företagstjänster. Totalt ökade de tjänsteproducerande branscherna sin sysselsättning med 0,8 procent vilket är klart högre än snittet de senaste tio åren. Sysselsättningen i offentliga myndigheter ökade med 0,3 procent.

Antalet sysselsatta inom de tjänsteproducerande branscherna har ökat i stort sett kontinuerligt de senaste tio åren, med undantag för några kvartal under finanskrisen år 2008 och 2009 då det skedde en viss nedgång. Den genomsnittliga ökningen har varit 0,4 procent de senaste tio åren. Sedan år 2010 har även sysselsättningen i de offentliga myndigheterna ökat i god takt.

Antal sysselsatta

Procentuell förändring, säsongrensat

Oförändrat antal arbetade timmar

Antalet arbetade timmar i hela ekonomin var oförändrat första kvartalet i säsongrensade värden jämfört med kvartalet innan. Det är lägre än genomsnittet de

senaste tio åren på 0,2 procents ökning. I näringslivet ökade antalet timmar endast mycket svagt. Där ökade antalet timmar med bara 0,1 procent. Inom offentliga myndigheter minskade de arbetade timmarna med 0,4 procent.

Antal arbetade timmar i de varuproducerande branscherna ökade första kvartalet med 0,5 procent. Industrin och byggbranschen ökade båda i god takt. De tjänsteproducerande branschernas arbetade timmar minskade svagt första kvartalet. I handelsbranschen minskade antalet arbetade timmar medan antalet arbetade timmar i transportbranschen och hotell- och restaurangbranschen ökade.

Antalet arbetade timmar för de offentliga myndigheterna minskade första kvartalet med 0,4 procent. Såväl de statliga, primärkommunala och landstingskommunala timmarna minskade.

De senaste tio åren har det varit stora skillnader i utvecklingen inom de olika delarna av näringslivet. Antalet arbetade timmar inom de varuproducerande branscherna har legat ganska stabilt under de senare åren efter turbulensen kring finanskrisen. Antalet arbetade timmar inom tillverkningsindustrin har dock minskat medan byggindustrin har bidragit positivt med en genomsnittlig uppgång på 0,5 procent per kvartal. De tjänsteproducerande branscherna har å andra sidan haft en uppåtgående trend i antalet arbetade timmar. Särskilt stark har ökningen varit inom vård och utbildning samt hotell och restaurang.

För hela ekonomin minskade medelarbetstiden med 0,6 procent första kvartalet. Medelarbetstiden inom näringslivet minskade även den med 0,6 procent och inom de offentliga myndigheterna minskade den med 0,8 procent.

Stigande arbetsproduktivitet i näringslivet

I säsongrensade tal steg arbetsproduktiviteten i näringslivet med 1,0 procent jämfört med fjärde kvartalet. Antalet arbetade timmar ökade med 0,1 procent och produktionen ökade med 1,1 procent.

I de varuproducerande branscherna steg produktiviteten med 0,6 procent, vilket var en följd av att arbetade timmar ökade med 0,5 procent och produktionen ökade med 1,1 procent.

De tjänsteproducerande branschernas produktivitet steg med 1,2 procent eftersom produktionen ökade med 1,2 procent och timmarna minskade med 0,1 procent.

Inkomster och sparande

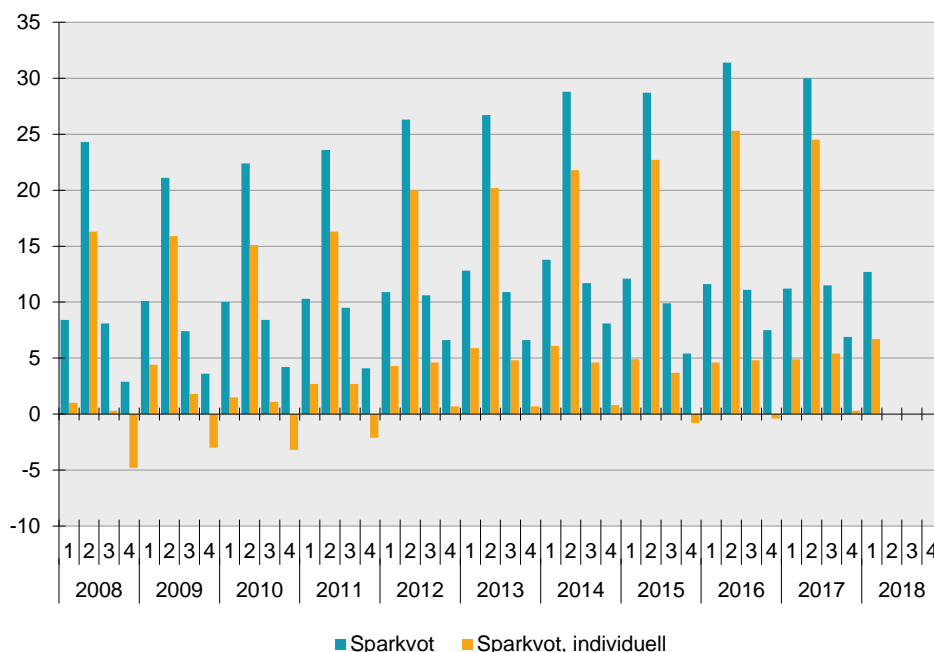
Hushållens sparkvot ökade

Hushållens⁶ sparkvot ökade första kvartalet 2018 jämfört med motsvarande kvartal 2017. Sparandet har varit högt sedan 2012. Under åren 2009-2011, i spåren av finanskrisen, minskade sparkvoten något. Ökningen av lönesumman gav det största bidraget till inkomstökningen.

Utvecklingen beskrivs i faktiska termer och i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år om inget annat anges.

Åren närmast efter finanskrisen, 2009-2011, minskade sparkvoten något, men sedan 2012 har sparandet varit historiskt högt. Sparandet, inklusive kollektiva försäkringar, ökade med 12 miljarder till 74 miljarder första kvartalet 2018 jämfört med motsvarande kvartal 2017. Ökningen av lönesumman, ökade aktieutdelningar och ökade sociala förmåner bidrog mest till det högre sparandet. Hushållens sparkvot uppgick till 12,7 procent första kvartalet 2018. Den individuella sparkvoten, sparandet exklusive tjänste- och premiepensioner, var 6,7 procent. Det innebär en ökning med 1,8 procentenheter. Det finansiella sparandet ökade med 8,3 miljarder och uppgick till 51 miljarder.

Hushållens sparkvot, procent av disponibel inkomst

⁶ Alla uppgifter avser hushållssektorn, d.v.s. egentliga hushåll inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) om inget annat anges.

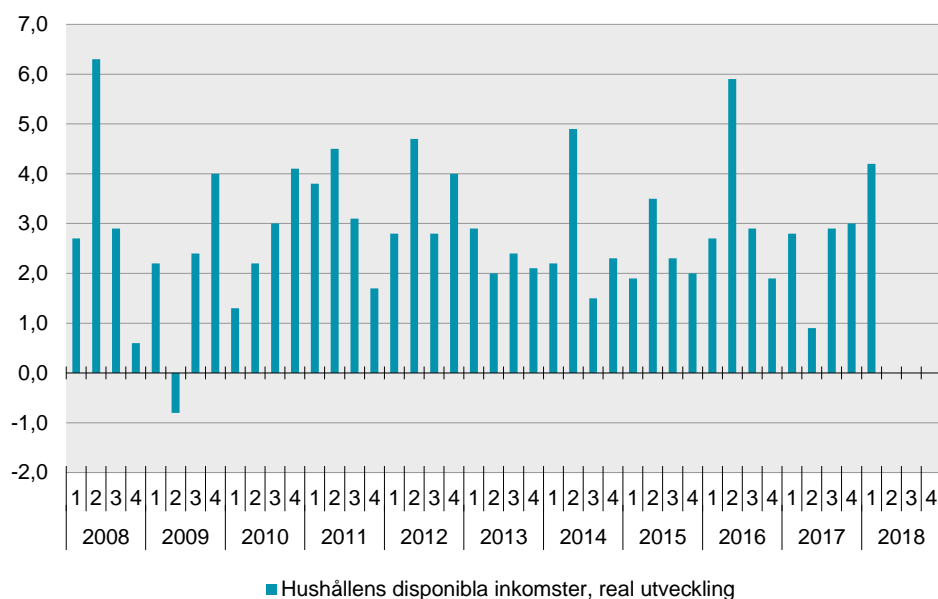
Hushållens skuldkvot minskade

Hushållens skuldkvot, mätt som hushållens låneskulder som andel av hushållens disponibla inkomster, minskade med 0,3 procentenheter under första kvartalet 2018 och uppgick till 179,2 procent. Senaste gången som skuldkvoten minskade var andra kvartalet 2014.

Hushållens disponibla inkomster uppgick till 545 miljarder första kvartalet vilket var en ökning med 6,0 procent nominellt och 4,2 procent realt jämfört med motsvarande kvartal 2017. Om utvecklingen för den reala disponibla inkomsten justeras med befolkningsökningen (real disponibel inkomst per capita) under första kvartalet uppgick den istället till 3,0 procent.

En stor del av ökningen i hushållens disponibla inkomster första kvartalet i år förklaras av ökade löneinkomster. Löneinkomsterna ökade med 4,7 procent medan sociala förmåner, där pensionsutbetalningar ingår, ökade med 2,1 procent jämfört med motsvarande kvartal året innan. Sammansatt förvärvsinkomst, det vill säga inkomst från egna företag i hushållssektorn, ökade med 7,2 procent vilket främst berodde på en stark tillväxt i bygg- och anläggningsindustrin.

Hushållens disponibla inkomster, real procentuell utveckling jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Föräldraförsäkring och barnbidrag ökade

Transfereringsinkomsterna ökade med 2,2 procent och uppgick till 236 miljarder kronor. De transfereringsinkomster som ökade mest förutom pensionerna var föräldraförsäkringar inklusive barnbidrag samt assistansersättningen, vilka ökade med 1,0 respektive 0,8 miljarder. Sjukpenning och rehabilitering minskade mest, med 0,4 miljarder. Vad gäller sjukpenning och rehabilitering visade sjukpenningstalen på minskningar. Nedgången beror på att en allt större andel sjukfall avslutas under det första sjukskrivningsåret och att antalet startade sjukfall minskade. Andra löpande transfereringar ökade med 2,6 procent. I andra löpande transfereringar ingår bl.a. skadeförsäkringsutbetalningar och inkomsttillägg för bostadsrätter.

Transfereringsutgifterna steg med 1,1 procent till 317 miljarder. Högre sociala avgifter bidrog mest till ökningen. Inkomstskatterna var oförändrade jämfört med första kvartalet 2017.

Kapitalinkomstnettot ökade med 2,4 miljarder till 37 miljarder. I kapitalinkomstnettot ingår utgiftsräntor och inkomsträntor⁷, utdelningar samt övriga kapitalinkomster och kapitalutgifter.

Hushållens räntenetto, d.v.s. skillnaden i ränteintäkter och ränteutgifter, är alltid negativt. Räntenettot, innan FISIM-justeringar, uppgick till minus 19 miljarder första kvartalet. Minskande räntor på konton i MFI⁸ bidrog till minskade ränteintäkter medan hushållens ökning av lånen gav högre ränteutgifter. Ränteutgifterna, innan FISIM-justeringar, ökade med 0,3 miljarder till 20,3 miljarder medan intäkterna minskade med 0,03 miljarder till 1,2 miljarder. Hushållens individuella konsumtionsutgifter ökade med 4,0 procent i löpande priser.

Inkomster och utgifter för hushållen och dess icke-vinstdrivande organisationer, löpande priser, miljarder kronor

	Kv 1 2018	Förändring mot kv 1 2017
Egentliga löner	456	4,7%
Sociala avgifter	90	4,6%
Driftsöverskott egna hem	17	3,1%
Sammansatt förvärvsinkomst	28	7,2%
Kapitalinkomster	44	5,2%
Kapitalutgifter	7	-3,5%
Primärinkomstsaldo	627	4,9%
Transfereringsinkomster	236	2,2%
Sociala förmåner	187	2,1%
Andra löpande transfereringar	49	2,6%
Transfereringsutgifter	317	1,1%
Inkomst- och övr. löpande skatter	178	0,0%
Sociala avgifter	108	2,8%
Sociala förmåner, användning	3	2,0%
Andra löpande transfereringar	28	1,5%
Disponibel inkomst	545	6,0%

⁷ Justerade för FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured)

⁸ Monetära finansinstitut (banker m.fl.).

Litet överskott för offentlig förvaltning

Det finansiella sparandet för offentlig förvaltning visade ett litet överskott med 1,4 miljarder kronor vilket kan jämföras med ett överskott med 13,8 miljarder första kvartalet förra året. Inkomsterna bromsade in något jämfört med tidigare medan utgifterna fortsatte att öka i oförminskad takt.

Att offentlig förvaltning redovisade överskott under årets inledande kvartal kan tillskrivas kommunerna som redovisade ett överskott med 6,3 miljarder. Staten och sociala trygghetsfonder redovisade båda underskott medan landstingen visade balans i räkenskaperna.

Angående offentliga inkomster var det fortsatt produkt- och produktionsskatter som utvecklades starkt medan inkomstskatterna utvecklades mer beskedligt. På utgiftssidan redovisades betydande ökning för konsumtions- och investeringsutgifter. Men även sociala förmåner och EU-avgifter ökade under kvartalet och bidrog till att dämpa offentlig förvaltningens finansiella sparande.

Finansiellt sparande inom offentlig förvaltning, miljarder kronor

	2017 Kv1	2017 Kv2	2017 Kv3	2017 Kv4	2017 Helår	2018 Kv1
Offentlig förvaltning	13,8	41,5	13,6	-8,6	60,4	1,4
Statlig förvaltning	4,3	33,6	22,8	12,8	73,5	-4,2
Sociala trygghetsfonder	-1,2	6,5	-2,7	-2,9	-0,3	-0,8
Kommuner	9,3	3,4	-4,7	-10,6	-2,7	6,3
Landsting	1,5	-2,1	-1,7	-7,9	-10,2	0,1

Efter åtta kvartal i rad med överskott redovisades underskott i de statliga finanserna. Årets första kvartal resulterade i ett underskott på 4,2 miljarder vilket kan jämföras med ett ungefär lika stort överskott första kvartalet förra året. Statens inkomster ökade under årets första kvartal, men mindre jämfört med de senaste åren till följd av bland annat lägre kapitalvinstskatter för hushållen. Produkt- och produktionsskatterna fortsatte öka vilket de gjort under lång tid. Utgifterna fortsatte att öka i oförminskad takt där EU-avgifter, transfereringar till andra delsektorer inom offentlig förvaltning samt konsumtionsavgifter stod för de största ökningarna under kvartalet.

Historiskt har sociala trygghetsfonder visat stabila överskott. De har nu förbytt till återkommande underskott, förutom normalt sett under andra kvartalet där utdelningar från bolag ligger till grund för ett positivt sparande. Underskottet första kvartalet var 0,8 miljarder. Pensionsavgifterna räckte helt enkelt inte till för att täcka upp för de ökade pensionsutbetalningarna, samtidigt som utdelningar från bolag sjönk jämfört med motsvarande kvartal förra året.

Kommunerna var den delsektor som bidrog till att offentlig förvaltning redovisade överskott. Kommunernas finansiella sparande uppgick till 6,3 miljarder årets första kvartal. Fortsatt ökade konsumtions- och investeringsutgifter komparerades av

höga inkomster under kvartalet. Det var ändå en minskning jämfört med förra årets inledande kvartal som visade ett överskott på 9,3 miljarder. Jämfört med förra året ökade konsumtions- och investeringsutgifter med 8,4 miljarder vilket var en klart bidragande orsak till ett något lägre finansiellt sparande.

Landstingen visade balans i räkenskaperna avseende finansiellt sparande första kvartalet. Överskottet uppgick till 0,1 miljarder och var 1,4 miljarder lägre än motsvarande kvartal förra året. Inkomstskatter och statsbidrag fortsatte att utvecklas positivt. Utgifter för konsumtion och investeringar ökade dock ännu mer. Det var också den huvudsakliga förklaringen till ett lägre finansiellt sparande det inledande kvartalet i år jämfört med förra året.

Samtidigt reviderades finansiellt sparande för total offentlig förvaltning upp med 8,6 miljarder för år 2017. Den största förklaringen var återbetalning av EU-avgifter på 3,7 miljarder. Men även skatteinkomsterna reviderades upp. Likaså utdelningar från bolag, erhållna bidrag samt erhållna kapitaltransfereringar. På utgiftssidan noteras också ett antal revideringar där kapitaltillskott till företag reviderades upp med 2,4 miljarder vilket var den största revideringen. Andra utgifter som reviderades var bland annat diverse löpande transfereringar samt konsumtions- och investeringsutgifter. Efter revideringarna uppgick finansiellt sparande år 2017 till 60,4 miljarder.

Avstämning

Avstämning första kvartalet 2018

Beräkningarna av första kvartalet visade i utgångsläget en förhållandevis liten skillnad mellan användning och tillförsel i ekonomin. Skillnaden var 0,3 procentenheter. De senaste tio åren har skillnaden i genomsnitt varit cirka 0,9 procentenheter. Före avstämning visade det statistiska underlaget denna gång en BNP-utveckling från användningssidan på 2,9 procent medan produktionssidan visade en BNP-utveckling på 2,6 procent, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Det är första gången sedan andra kvartalet 2016 som användningssidan utvecklades starkare än produktionssidan. I föregående års prisnivå var användningen 2,6 miljarder kronor högre än produktionen men var i löpande priser 0,2 miljarder lägre.

I lägen då användningssidan visar på en starkare utveckling samtidigt som utvecklingstalen i utgångsläget befinner sig inom spannet 1,5 - 3,5 procent så är avstämningsprincipen att gå på tre fjärdedelar av användningssidans utveckling. Det styrande resonemanget är att produktionssidan i tillväxtfaser tenderar att underskatta utvecklingen eftersom beräkningarna i stort utgår från ett antagande om fast inputandel, det vill säga att relationen mellan produktion och förbrukning är konstant. Antagandet görs eftersom det i kvartalsberäkningarna av BNP till stor del saknas information om näringslivets insatsförbrukning.

För första kvartalet justerades produktionssidan upp med sammanlagt 1,9 miljarder i föregående års prisnivå medan användningssidan justerades ned med 0,6 miljarder. I löpande priser var det i utgångsläget nästan ingen skillnad mellan de två sidorna. En riktlinje vid avstämningen är att låta eventuella skillnader i restposten i löpande priser respektive i föregående års prisnivå påverka de avstämningskorrigeringar som görs på produktionssidan, och i synnerhet på industrins förädlingsvärden. Argumentet bygger även i detta fall på bristfällig information om insatsförbrukningen och om insatsförbrukningens prisutveckling, och att detta leder till osäkerhet gällande prisutvecklingen av i synnerhet industrins förädlingsvärden. I praktiken innebar detta att avstämningskorrigeringarna beslutades i flera steg. Först bestämdes korrigeringarnas storlek och allokering i föregående års prisnivå och motsvarande korrigering gjordes även i löpande priser. Detta gav upphov till en ny differens i löpande priser som sedan fördelades ut på näringslivets förädlingsvärden. Sammanlagt justerades produktionssidan ned med 0,9 miljarder i löpande priser och användningssidan justerades ned med 0,6 miljarder.

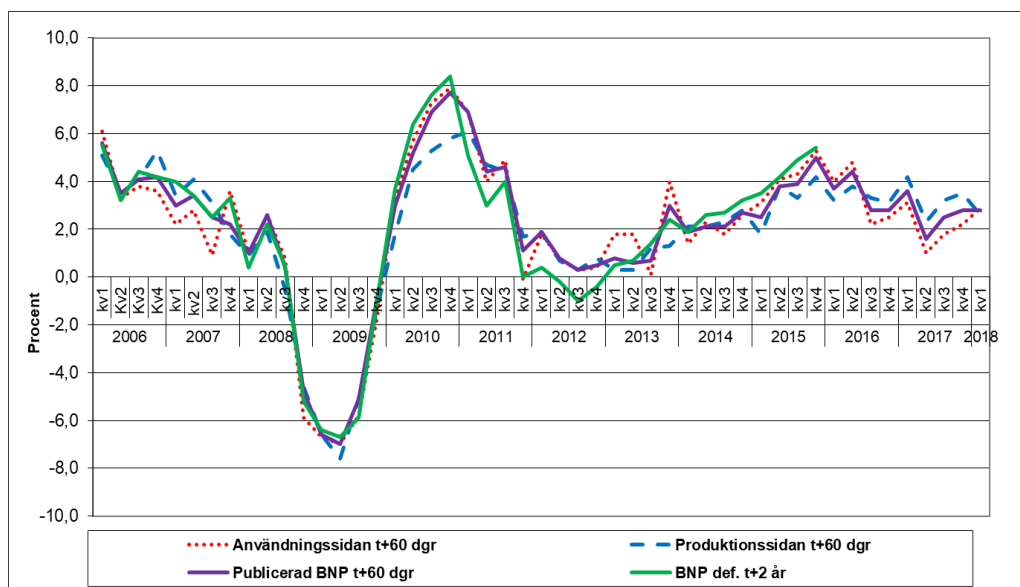
Vilka delar som berördes samt storleken på korrigeringarna framgår av tabellen nedan. Där syns även utvecklingstalen för försörjningsbalansens och produktionens olika delkomponenter, och volymförändringen mellan den första sammanställningen i nationalräkenskapernas databas och det nu publicerade resultatet. Den första versionen innehåller beräkningar baserade på det primära underlaget med justeringar för definitionsskillnader mellan nationalräkenskaperna och primärmaterialet. I detta läge har eventuella kompletteringar eller korrigeringar av primärkällorna förts in. Den differens som kvarstår och som redovisas i tabellen är de avstämningskorrigeringar som har gjorts för att få beräkningarna från produktions- respektive användningssidan att visa samma BNP.

Avstämning första kvartalet 2018, faktisk volymutveckling samt i fasta (FP) och löpande priser (LP)

	Första version	Publicerad version	Förändring i volym	Korr mdkr FP	Korr mdkr LP
Hushållens konsumtionsutgifter	2,2	2,2	-	-	-
Offentliga konsumtionsutgifter	0,0	0,0	-	-	-
Fast bruttoinvestering	6,8	6,8	-	-	-
Lager (effekt på BNP-förändring)	0,1	0,0	-0,1	-0,6	-0,6
Export varor	5,7	5,7	-	-	-
Export tjänster	0,6	0,6	-	-	-
Import varor	5,7	5,7	-	-	-
Import tjänster	0,1	0,1	-	-	-
BNP från användningssidan	2,9	2,8	-0,1	-0,6	-0,6
Förädlingsvärde gruv- och tillv.industri	3,6	3,9	0,3	0,5	-0,9
Förädlingsvärde övrig varuproduktion	6,2	6,4	0,2	0,2	-0,2
Förädlingsvärde tjänsteproduktion	3,3	3,5	0,2	1,2	0,2
Förädlingsvärde off. myndigheter	-0,8	-0,8	-	-	-
Produktskatter och produktsubventioner	2,3	2,3	-	-	-
BNP från produktionssidan	2,6	2,8	0,2	1,9	-0,9

Grafen nedan visar utvecklingen före avstämningarna för BNP från produktionssidan respektive BNP från användningssidan. Utvecklingstalen som visas är de som resulterat från första beräkningen av respektive kvartal. I grafen visas också den avstämda BNP-utvecklingen från första publicering av respektive kvartal samt de definitiva beräkningarna som publiceras efter cirka två år.

Från grafen kan till exempel utläsas att för 2015, det senaste året för vilket definitiva årsberäkningar har publicerats, har samtliga kvartalen reviderats upp och den definitiva BNP-utvecklingen hamnade för alla kvartalen utanför det intervall som gavs av utvecklingstalen för BNP från produktions- respektive användningssidan i de preliminära beräkningarna. I perioder av tilltagande ökningstakter, såsom 2010, visar de preliminära skattningarna att användningssidan vanligen har en starkare utveckling än produktionssidan innan avstämning, vilket var fallet även för 2015 och fram till andra kvartalet 2016. Mellan tredje kvartalet 2016 och fjärde kvartalet 2017 var dock relationen den omvända med utvecklingstal på produktionssidan som översteg de på användningssidan. För första kvartalet 2018 visade användningssidan en något starkare utveckling.

Extremvärden i säsongrensningen

En säsongrensad series utseende över tiden påverkas mycket av eventuella förekomster av extremvärden (s.k. outlier). Nedan redovisas de serier som uppvisade något extremvärde under perioden 2012:1–2018:1 i den senaste säsongrensningen gjord av nationalräkenskaperna. En förekomst av ett extremvärde påverkar kraftigt det säsongrensade värdet för det kvartal där extremvärdet uppkommit, men även angränsande kvartal påverkas.

Period	Extremvärde för:	
Kvartal 1 2015	BNP produktionssidan	A01-F43 varuproducenter
	BNP produktionssidan	C10-C33 tillverkningsindustrin
	BNP produktionssidan	G45-T98 tjänsteproducenter
	BNP produktionssidan	I55_I56 Hotell och restaurang
	Hushållens konsumtion	05 möbler och hushållsartiklar
	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations- och kommunikationsverksamhet
	Fasta bruttoinvesteringar	A01-F43 varuproducenter
	Kvartal 3 2015	Arbetade timmar
Kvartal 3 2016	Fasta bruttoinvesteringar	B05-C33 gruvor, mineralutvinnings- och tillverkningsindustri
	Fasta bruttoinvesteringar	C10-C33 tillverkningsindustrin
Kvartal 3 2017	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations- och kommunikationsverksamhet
Kvartal 4 2017	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations- och kommunikationsverksamhet
Period	Extremvärde för:	
Kvartal 1 2015	BNP produktionssidan	A01-F43 varuproducenter
	BNP produktionssidan	C10-C33 tillverkningsindustrin
	BNP produktionssidan	G45-T98 tjänsteproducenter
	BNP produktionssidan	I55_I56 Hotell och restaurang
	Hushållens konsumtion	05 möbler och hushållsartiklar
	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations- och kommunikationsverksamhet
	Fasta bruttoinvesteringar	A01-F43 varuproducenter
	Kvartal 3 2015	Arbetade timmar
Kvartal 3 2016	Fasta bruttoinvesteringar	B05-C33 gruvor, mineralutvinnings- och tillverkningsindustri
	Fasta bruttoinvesteringar	C10-C33 tillverkningsindustrin
Kvartal 3 2017	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations- och kommunikationsverksamhet
Kvartal 4 2017	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations- och kommunikationsverksamhet

För mer information om extremvärden i säsongrensningen se BNP-kvartal 2009:1, sid 26, <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Publiceringskalender/Visa-detaljrad-information/?publobjid=9171>

Revideringar

Revideringar av BNP 2017

Vid beräkningen av första kvartalet 2018 tas reviderade primärstatistikuppgifter in för samtliga kvartal 2017. I tabellen nedan redovisas de revideringar som skett vid de olika publiceringstillfällena för respektive kvartal 2017. Tabellen visar hur användningssidans komponenter bidragit till BNP-utvecklingen vid de olika beräkningstillfällena. Bidraget redovisas i relation till motsvarande kvartal föregående år. Kommentarer till revideringarnas storlek i belopp avser föregående års prisnivå om inget annat anges.

BNP-bidrag kvartal 1-4 2017 vid olika beräkningstidpunkter, faktiska tal

		Hushållens konsumtions- utgifter	Offentliga konsumtions- utgifter	Fasta brutto- investeringar	Lager	Exportnetto	BNP
Kv 1	maj-17	0,8	0,6	1,9	0,	0,3	3,6
Kv 1	jul-17	0,8	0,6	1,9	0,	0,3	3,6
Kv 1	sep-17	1,0	0,6	2,1	0,4	-0,4	3,6
Kv 1	nov-17	0,9	0,7	1,8	0,2	-0,3	3,3
Kv 1	feb-18	0,9	0,6	1,6	0,4	-0,3	3,2
Kv 1	maj-18	0,9	0,6	1,6	0,4	-0,3	3,3
Kv 2	jul-17	1,1	-0,7	1,8	-0,1	0,5	2,6
Kv 2	sep-17	0,9	-0,5	1,6	-0,4	-0,1	1,6
Kv 2	nov-17	1,1	-0,5	0,9	-0,3	0,1	1,2
Kv 2	feb-18	1,0	-0,5	0,8	-0,3	0,1	1,1
Kv 2	maj-18	0,9	-0,5	0,8	-0,3	0,2	1,2
Kv 3	nov-17	1,2	0,2	2,1	-0,2	-0,8	2,5
Kv 3	feb-18	1,3	0,2	2,1	-0,1	-0,9	2,5
Kv 3	maj-18	1,2	0,2	1,9	-0,1	-0,8	2,2
Kv4	feb-18	1,1	0,1	1,4	0,6	-0,3	2,8
Kv4	maj-18	0,9	0,1	1,4	0,5	-0,4	2,5
Helår 2017	feb-18	1,1	0,1	1,5	0,1	-0,3	2,4
Helår 2017	maj-18	1,0	0,1	1,4	0,1	-0,3	2,3

*Volymutvecklingen för BNP är publicerad utveckling enligt referensårspriser. Bidragen avser bidrag i fasta priser föregående år. Detta gör att bidragen inte alltid summerar till BNP-utvecklingen.

Jämfört med publiceringen i februari har BNP-utvecklingen för helåret 2017 reviderats ned med 0,1 procentenheter till 2,3 procent. BNP-utvecklingen är uppreviderad med 0,1 procentenheter första och andra kvartalet och tredje och fjärde kvartalet har reviderats ned med 0,3 procentenheter.

Hushållens konsumtionsutgifter har för helåret 2017 reviderats ned med 3,5 miljarder. Andra, tredje och fjärde kvartalet har reviderats ned med cirka en miljard vardera. Nya statistiska underlag för svensk konsumtion utomlands förklarar större

delen av nedrevideringen. Mindre revideringar har även skett för andra ändamål såsom banktjänster och transporter.

De **offentliga konsumtionsutgifterna** har reviderats ned med 300 miljoner i löpande priser och med 50 miljoner i föregående års priser helåret 2017. Revideringarna var överlag små inom de olika delsektorerna. Inom staten har bland annat primärstatistiken från ESV reviderats.

De **fasta bruttoinvesteringarna** har reviderats ned med sammanlagt 1,9 miljarder för helåret 2017. Första, tredje och fjärde kvartalet har reviderats ned medan andra kvartalet reviderades upp något. Revideringar har skett inom flera investeringstyper men i första hand för nybyggnation av flerbostadshus och programvaruinvesteringar. För bostadsinvesteringarna nedjusterades uppräkningsfaktorn för eftersläpning i statistiken avseende andra kvartalet. Det bedömdes som orimligt att så många lägenheter ska inkomma framöver. Som ett resultat av modellens utformning, att det tar fem kvartal från påbörjande till färdigställande, påverkar justeringen andra kvartalet och även tredje och fjärde kvartalet nedåt.

Programvaruinvesteringarna har reviderats samtliga kvartal. Det förklaras dels av revidering av källan tjänsteproduktionsindex för SNI J58-J63 och dels av att tidigare bedömningskorrigeringar som höjde programvaruinvesteringarna nu har tagits bort. I avstämningarna justerades de fasta bruttoinvesteringarna upp med 5,1 miljarder för 2017 vilket är 1 miljard högre än de avstämningsjusteringar som gjordes vid publiceringen i februari.

Lagerinvesteringarna har reviderats ned för främst fjärde kvartalet efter att revideringar har skett i statistikkällorna avseende industrins lager och varuhandelns lager. I avstämningarna justerades lagerinvesteringarna upp med 7,7 miljarder i löpande priser och med 8,9 miljarder i fasta priser. Det är 0,5 miljarder högre än de justeringar som gjordes vid publiceringen i februari.

Exportnettot har reviderats upp med 0,7 miljarder för helåret 2017. Det är framförallt tredje kvartalet som har reviderats. Export och import av varor har reviderats fjärde kvartalet där uppdaterad statistik från Utrikeshandeln med varor och uppgifter om trepartshandel har inkommit. Varuexportnettot har reviderats ned. Samtidigt reviderades tjänsteimporten ned med 1,7 miljarder efter att ny information avseende svensk konsumtion utomlands har inkommit.

På produktionssidan har utvecklingen av produktionen i byggbranschen reviderats ned med sammanlagt 1,1 miljarder för helåret. Ändringen beror främst på en ny uppskattning av investeringar i bostäder som används vid beräkning av produktionen i byggbranschen. Till mindre del förklaras revideringen även av byggreparationer som bedöms utifrån utvecklingen för ombyggnadsinvesteringar från Investeringensenkäten. Därutöver har även samtliga fyra kvartal reviderats för bankbranschen, SNI K64. Den största nedjusteringen ligger i fjärde kvartalet på cirka 0,7 miljarder som en följd av att standardrapporten som är källan till beräkningen av SNI K64 inte fanns tillgänglig vid föregående kvartalsberäkning.

Tidsserie BNP-revideringar

I tabellen nedan redovisas BNP-utvecklingen för de olika kvartalen vid respektive beräkningstillfälle.

Tabell 2. Publicerad faktisk volymutveckling för BNP vid olika beräkningstillfällen, första kvartalet 2015 till första kvartalet 2018

År	Beräknings- tidpunkt	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
2015	2015 maj	2,5			
	2015 jul	2,5	3,5		
	2015 sept	2,8	3,8		
	2015 nov	3,0	3,9	3,9	
	2016 feb	3,0	4,1	4,1	5,0
	2016 maj	3,1	4,1	4,0	5,4
	2016 jul	3,1	4,1	4,0	5,4
	2016 sep	3,1	4,0	4,1	5,2
	2016 nov	3,1	3,9	4,2	5,1
	2017 feb	3,1	3,9	4,2	5,1
	2017 maj	3,0	3,8	4,2	5,2
	2017 juli	3,0	3,8	4,2	5,2
	2017 sep	3,5	4,2	4,9	5,4
	2017 nov	3,5	4,2	4,9	5,4
	2018 feb	3,5	4,2	4,9	5,4
2018 maj	3,5	4,2	4,9	5,4	
2016	2016 maj	3,7			
	2016 jul	3,7	4,1		
	2016 sep	3,7	4,4		
	2016 nov	3,7	4,6	2,8	
	2017 feb	3,5	4,5	2,4	2,8
	2017 maj	3,4	4,2	2,6	2,5
	2017 juli	3,4	4,2	2,6	2,5
	2017 sep	3,5	4,6	2,7	2,4
	2017 nov	3,5	4,6	2,6	2,3
	2018 feb	3,5	4,6	2,6	2,3
2017	2017 maj	3,6			
	2017 jul	3,6	2,6		
	2017 sep	3,6	1,6		
	2017 nov	3,3	1,2	2,5	
	2018 feb	3,2	1,1	2,5	2,8
	2018 maj	3,3	1,2	2,2	2,5
2018	2018 maj	2,8			